

Користећи се овлаштењима која су ми дата чланом V Анекса 10. (Споразум о имплементацији цивилног дијела Мировног уговора) Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, према којем је Високи представник коначни ауторитет у земљи у погледу тумачења наведеног Споразума о имплементацији цивилног дијела Мировног уговора; и посебно узевши у обзир члан II. 1. (д) истог Споразума према којем Високи представник “пружа помоћ, када то оцијени неопходним, у изналажењу рјешења за све проблеме који се појаве у вези са имплементацијом цивилног дијела Споразума“;

Позивајући се на став XI. 2. Закључака Вијећа за имплементацију мира које се састало у Бону 9. и 10. децембра 1997. године, у којем је Вијеће поздравило намјеру Високог представника да искористи свој коначни ауторитет у земљи у погледу тумачења Споразума о имплементацији цивилног дијела Мировног уговора да би помогао у изналажењу рјешења за проблеме, како је претходно речено, “доношењем обавезујућих одлука, када то буде сматрао неопходним,“ у вези са одређеним питањима, укључујући (у складу са подставом (ц) овог става) и “друге мјере у сврху осигурања имплементације Мировног споразума на читавој територији Босне и Херцеговине и њених ентитета“;

Узимајући у обзир четири дјелимичне Одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине у случају број 5/98 Одлуке Уставног суда од 28., 29. и 30. јануара 2000. године (“Службени гласник БиХ“, број 11/00 од 17. априла 2000. године), од 18. и 19. фебруара 2000. године (“Службени гласник БиХ“, број 17/00 од 30. јуна 2000. године), од 30. јуна и 1. јула 2000. године (“Службени гласник БиХ“, број 23/00 од 14. септембра 2000. године) и од 18. и 19. аугуста 2000. године (“Службени гласник БиХ“, број 36/00 од 31. децембра 2000. године);

Узимајући надаље у обзир да се ове четири дјелимичне одлуке односе на бројне одредбе Устава ентитета Босне и Херцеговине за које је утврђено да су у супротности са Уставом Босне и Херцеговине из Анекса 4. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини од 14. децембра 1995. године (Устав Босне и Херцеговине);

Имајући на уму да ентитети Босне и Херцеговине имају обавезу утврђену чланом XII Анекса 4. Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини од 14. децембра 1995. године (Устав Босне и Херцеговине) према којој ће “ентитети у року од три мјесеца од ступања на снагу овог устава измијенити своје Уставе да би се осигурала њихова сагласност са овим уставом у складу са чланом III (3) (б) (овог устава)“;

Узимајући надаље у обзир да до датума доношења ове одлуке ниједан ентитет није у цијелости испоштовао обавезу садржану у горе поменутом члану;

Констатујући даље да је Уставни суд у својој трећој дјелимичној одлуци у случају број 5/98 од 30. јуна и 1. јула 2000. године (“Службени гласник БиХ“, број 23/00 од 14. септембра 2000. године) одлучио да је искључење било којег конститутивног народа из уживања не само грађанских него и права народа у цијелој Босни и Херцеговини у јасној супротности са правилима о недискриминацији која су садржана у Анексу 4., а та правила су утврђена у циљу поновне успоставе мултиетничког друштва које се темељи на једнаким правима Бошњака, Хрвата и Срба као конститутивних народа и свих грађана;

Имајући на уму да ентитети Босне и Херцеговине нису до сада предузели никакве кораке у правцу имплементације поменуте четири дјелимичне одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине у случају број 5/98;

Подсјећајући да је Високи представник 11. јануара 2001. године донио Одлуку (Одлука број 81/01 "Службени гласник БиХ", број 2/01 од 29. јануара 2001. године) о успостављању Уставних комисија у Федерацији Босне и Херцеговине и у Републици Српској састављених на паритетном основу од Бошњака, Хрвата, Срба и припадника из реда осталих, нарочито како би се омогућила имплементација поменуте треће дјелимичне Одлуке Уставног суда уз учешће три конститутивна народа и припадника из реда осталих;

Констатујући плодносан рад поменутих Комисија који се окончао Извјештајима од 21. децембра 2001. године (Комисија за уставна питања Републике Српске) и од 2. фебруара 2002. године (Уставна комисија Федерације Босне и Херцеговине);

Констатујући даље да је након тога одређени број главних политичких странака у Федерацији Босне и Херцеговине и Републици Српској прихватио позив Високог представника да под његовим покровитељством заједнички преговарају о одређеним осјетљивим уставним питањима током мјесеца марта 2002. године;

Поздрављајући настојања политичких странака укључених у поменуте преговоре која су довела до Споразума од 27. марта 2002. године о различитим кључним елементима који су неопходни за имплементацију поменуте треће дјелимичне Одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине;

Увјеренда поменути Споразум представља најшири могући консензус на цијелој територији Федерације Босне и Херцеговине и Републике Српске о укључивању оних кључних елемената који осигуравају једнаку заштиту права Бошњака, Хрвата и Срба као конститутивних народа, и осталих, као и свих грађана Босне и Херцеговине у оба ентитета;

Констатујући да ће се, у случају било каквих накнадних питања у вези са тумачењем или примјеном текста или терминологије уставних амандмана који се од тренутка доношења ове Одлуке примјењују у Федерацији Босне и Херцеговине, користити текст из Сарајевског споразума од 27. марта 2002. године у циљу рјешавања питања у вези са тумачењем или примјеном која се тичу питања садржаних у наведеном Споразуму.

С обзиром да поменути Споразум такође осигурава поштивање увјета постављеног у Комуникеу Управног одбора Вијећа за имплементацију мира од 21. јуна 2001. године, а према којем треба постојати симетрија у суштини у погледу заштите која је загарантована за све народе и грађане Босне и Херцеговине;

Наглашавајући потребу за одржавањем демократских избора у Босни и Херцеговини и имајући на уму да су ти избори планирани за 5. октобар 2002. године и да су за тај датум ИПТФ и СФОР обезбиједили логистичку подршку, укључујући и мјере безбједности;

Надаље имајући на уму да према члану 1.14. Изборног закона Босне и Херцеговине, допуњеног мојом Одлуком од 18. априла 2002. године, Изборна комисија, у случају првих избора који се требају одржати према одредбама поменутог закона, мора најавити изборе најкасније 169 дана прије датума одржавања избора;

С обзиром на временски период којег су ентитетске владе имале на располагању до датума доношења ове одлуке да проведу четири дјелимичне Одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине у случају број 5/98;

Наглашавајући значај чињенице да је Дом народа Федерације Босне и Херцеговине усвојио амандмане на Устав Федерације Босне и Херцеговине који су у складу са четири дјелимичне Одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине у случају број 5/98, а који у потпуности поштују одредбе из Споразума од 27. марта 2002. године;

Констатирајући са жаљењем да истог дана Представнички дом Федерације Босне и Херцеговине није усвојио те амандмане;

Узимајући у обзир и имајући у виду горе наведено, овим доносим

ОДЛУКУ

О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА УСТАВА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Устав Федерације Босне и Херцеговине мијења се и допуњује како слиједи:

АМАНДМАН XXVII

Бошњаци, Хрвати и Срби, као конститутивни народи, заједно са Осталима, и грађани Федерације Босне и Херцеговине, која је саставни дио суверене државе Босне и Херцеговине, одлучни да осигурају пуну националну равноправност, демократске односе и највише стандарде људских права и слобода, овим доносе Устав Федерације Босне и Херцеговине.

Овим амандманом мијења се задња алинеја Преамбуле Устава Федерације Босне и Херцеговине, која је измијењена Амандманом II на Устав Федерације Босне и Херцеговине.

АМАНДМАН XXVIII

(1) Федерација Босне и Херцеговине је један од два ентитета државе Босне и Херцеговине и има сву власт, надлежности и одговорности које Уставом Босне и Херцеговине нису дате у искључиву надлежност институција Босне и Херцеговине.

(2) Бошњаци, Хрвати и Срби као конститутивни народи, заједно са осталима, и грађани Федерације Босне и Херцеговине, равноправно уређују Федерацију Босне и Херцеговине, дефинисану Анексом II Опћег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини.

Овим амандманом мијења се члан I.1. Устава Федерације Босне и Херцеговине, који је измијењен Амандманом III на Устав Федерације Босне и Херцеговине.

АМАНДМАН XXIX

(1) Службени језици Федерације Босне и Херцеговине су: босански језик, хрватски језик и српски језик. Службена писма су латиница и ћирилица.

(2) Остали језици могу се користити као средство комуникације и наставе.

Овим амандманом мијења се члан I.6. Устава Федерације Босне и Херцеговине.

АМАНДМАН XXX

Омбудсмени Федерације Босне и Херцеговине

(1) Постоје три омбудсмена које именује Парламент Федерације Босне и Херцеговине у складу са федералним законом. По један омбудсмен се именује из сваког конститутивног народа Босне и Херцеговине.

Овим амандманом мијења се наслов под II Б. и члан II Б.1.1. Устава Федерације Босне и Херцеговине.

АМАНДМАН XXXI

А. Законодавство

а) Законодавну власт ће у Федерацији Босне и Херцеговине вршити Заступнички дом и Дом народа.

Овим амандманом мијења се наслов под А у члану IV Устава Федерације Босне и Херцеговине и иза истог додаје се нови текст.

АМАНДМАН XXXII

(1) Најмање четири члана једног конститутивног народа ће бити заступљено у Заступничком дому Федерације Босне и Херцеговине.

(2) Заступнички дом састоји се од деведесет осам заступника.

Овим амандманом мијења се члан IV.A.1.1. Устава Федерације Босне и Херцеговине.

АМАНДМАН XXXIII

Састав Дома народа и избор чланова

(1) Састав Дома народа Федерације Босне и Херцеговине ће бити паритетан тако да сваки конститутивни народ има исти број делегата.

(2) Дом народа састоји се од педесет осам делегата, и то по седамнаест делегата из реда сваког од конститутивних народа и седам делегата из реда осталих.

(3) Остали имају право да равноправно учествују у поступку већинског гласања.

Овим амандманом мијења се члан IV.A.2.6. Устава Федерације Босне и Херцеговине.

АМАНДМАН XXXIV

(1) Делегате Дома народа бирају кантоналне скупштине из реда својих делегата пропорционално националној структури становништва.

(2) Број делегата за Дом народа који се бирају у сваком кантону сразмјеран је броју становника кантона, с тим што се број, структура и начин избора делегата утврђују законом.

(3) У Дому народа бит ће најмање један Бошњак, један Хрват и један Србин из сваког кантона који имају најмање једног таквог заступника у свом законодавном тијелу.

(4) Делегате Бошњаке, Хрвате и Србе из сваког кантона бирају заступници из реда тог конститутивног народа у складу са изборним резултатима у законодавном тијелу тог кантона, а избор делегата из реда осталих уредит ће се законом.

(5) У Дому народа не може вршити функцију делегата ни један заступник у Заступничком дому нити вијећник опћинског вијећа.

Овим амандманом замјењује се члан IV.A.2.8. Устава Федерације Босне и Херцеговине.

АМАНДМАН XXXV

Престаје да важи члан IV.A.2.9. Устава Федерације Босне и Херцеговине.

АМАНДМАН XXXVI

(1) Сваки дом ће већином гласова усвојити свој пословник о раду и изабрати међу својим члановима предсједавајућег и два потпредсједавајућа, који не могу бити из реда истог конститутивног народа или из реда осталих.

Овим амандманом мијења се члан IV.A.3.11. Устава Федерације Босне и Херцеговине.

АМАНДМАН XXXVII

Дефиниција виталног интереса

Витални национални интереси конститутивних народа су дефинирани на слиједећи начин:

остваривање права конститутивних народа да буду адекватно заступљени у законодавним, извршним и правосудним органима власти;

идентитет једног конститутивног народа;

уставни амандмани;

организација органа јавне власти;

једнака права конститутивних народа у процесу доношења одлука;

образовање, вјероисповијест, језик, његовање културе, традиције и културно наслеђе;

територијална организација;

систем јавног информисања

и друга питања која би се третирали као питања од виталног националног интереса, уколико тако сматра 2/3 једног од клубова делегата конститутивних народа у Дому народа.

Овим амандманом иза члана IV.A. 4.17. додаје се наслов под 5. и нови члан 17а. Устава Федерације Босне и Херцеговине.

АМАНДМАН XXXVIII

Парламентарна процедура за заштиту виталних интереса

(1) Закони или други прописи или акти који се поднесу Заступничком дому у Федерацији Босне и Херцеговине, такођер се усвајају у Дому народа Федерације Босне и Херцеговине.

(2) У Уставном суду Федерације Босне и Херцеговине оснива се Вијеће за заштиту виталних интереса, како би одлучивало о питањима виталног интереса, према процедури у складу са овим уставом. Ово вијеће разматра сва питања која су од виталног интереса.

(3) Вијеће за заштиту виталног интереса састоји се од седам чланова, два из сваког конститутивног народа, и један члан из реда осталих. Судије бира Заступнички дом и Дом народа.

Овим амандманом иза новог члана IV.A.5.17а. додаје се нови наслов под 6. и нови члан 17б.

АМАНДМАН XXXIX

Процедура за законе у вези са виталним интересом, како је то дефинисано у листи из амандмана XXXVII

1. Уколико више од једног предсједавајућег или потпредсједавајућег Дома народа сматра да закон спада у питања од виталног националног интереса дефинисана у Амандману XXXVII на Устав Федерације Босне и Херцеговине, закон ће бити уврштен у дневни ред Дома народа као питање од виталног интереса.

2. Ако само један предсједавајући или потпредсједавајући тврди да закон спада у питања од виталног интереса, 2/3 већина одговарајућег клуба може прогласити да је ријеч о питању са листе виталних интереса. У том случају ће се слиједити процедура описана у Амандману XL.

3. Предсједавајући и потпредсједавајући морају донијети одлуку у року од једне седмице.

4. Уколико већина сваког клуба који има делегате у Дому народа гласа за такве законе или друге прописе или акте, сматрат ће се да су они усвојени.

5. Уколико се у Дому народа постигне сагласност о амандманима, такав закон, пропис или акт се поново подноси Заступничком дому на одобравање.

6. Уколико сагласност није могућа у Дому народа или уколико се на приједлог амандмана не добије сагласност, формираће се заједничка комисија од представника Заступничког дома и Дома народа. Заједничка комисија је састављена на паритетном основу и одлуке доноси концензусом. Заједничка комисија усаглашава текст закона. Уколико се текст закона усагласи закон се сматра усвојеним.

7. Уколико се не постигне сагласност, закон неће бити усвојен, те се исти враћа предлагачу на нови поступак. У том случају предлагач не може поново поднијети исти текст закона, прописа или акта.

Овим амандманом мијења се члан IV.A.4.18. Устава Федерације Босне и Херцеговине.

АМАНДМАН XL

Процедуре за законе који се односе на витални национални интерес, уколико је одлучено 2/3 већином једног од клубова конститутивних народа у Дому народа

1. У случају да 2/3 једног од клубова конститутивних народа у Дому народа одлучи да се закон, други пропис или акт односи на витални интерес, закон ће разматрати Дом народа.

2. Уколико већина сваког клуба заступљеног у Дому народа гласа за тај закон, други пропис или акт, исти се сматра усвојеним.

3. Уколико се Дом народа усагласи о амандманима, закон, пропис или акт се поново доставља на одобрење Заступничком дому.

4. Уколико Заједничка комисија из Амандмана XXXIX не постигне сагласност, питање се прослијеђује Уставном суду Федерације Босне и Херцеговине да донесе коначну одлуку да ли се предметни закон односи на витални интерес једног од конститутивних народа.

5. Вијеће за заштиту виталног интереса при Уставном суду Федерације Босне и Херцеговине одлучује о прихватљивости таквих случајева 2/3 већином у року од једне седмице, а у року од мјесец дана одлучује о меритуму случајева који се сматрају прихватљивим.

6. У случају да процедуру према овом амандману покрене 2/3 већина једног од клубова, потребан је глас најмање двојице судија да би Суд одлучио да се ради о виталном интересу.

7. Уколико Суд донесе позитивну одлуку о виталном интересу, тај закон се сматра неусвојеним, те се документ враћа предлагачу који треба покренути нову процедуру. У том случају предлагач не може поново доставити исти текст закона прописа или акта.

8. У случају да суд одлучи да се предметни закон не односи на витални интерес, сматра се да је закон усвојен/биће усвојен простом већином.

Овим амандманом иза члана IV.A.4.18 додаје се нови наслов и члан 18а. Устава Федерације Босне и Херцеговине.

АМАНДМАН XLI

Предсједник Федерације има два потпредсједника из различитих конститутивних народа. Они се бирају у складу са овим уставом.

Овим амандманом допуњује се члан IV.B.1. Устава Федерације Босне и Херцеговине, који је измијењен Амандманом XI на Устав Федерације Босне и Херцеговине.

АМАНДМАН XLII

(1) У избору предсједника и два потпредсједника Федерације Босне и Херцеговине, најмање трећина делегата из клубова бошњачких, хрватских или српских делегата у Дому народа могу кандидовати предсједника и два потпредсједника Федерације Босне и Херцеговине.

(2) Избор за предсједника и два потпредсједника Федерације Босне и Херцеговине захтијева прихватање заједничке листе три кандидата за предсједника и потпредсједнике Федерације, већином гласова у Заступничком дому, а затим и већином гласова у Дому народа, укључујући већину клуба сваког конститутивног народа.

(3) Уколико ни једна листа кандидата не добије потребну већину у оба Дома, поступак кандидовања се понавља.

(4) Уколико и у поновљеном поступку један од Домова одбије заједничку листу, сматраће се да су кандидоване особе изабране прихватањем листе у само једном Дому.

(5) Мандат предсједника и потпредсједника Федерације Босне и Херцеговине је четири године.

Овим амандманом мијења се члан IV. Б.2. Устава Федерације Босне и Херцеговине.

АМАНДМАН XLIII

У члану IV.Б.3. (2) текст иза прве реченице, до краја члана брише се.

АМАНДМАН XLIV

Минимална заступљеност у Влади Федерације Босне и Херцеговине у пријелазном периоду до потпуне provedбе Анекса 7.

(п) Влада Федерације Босне и Херцеговине (премијер/ предсједник Владе и шеснаест министара) састоји се од осам министара из реда бошњачког, пет министара из реда хрватског и три министра из реда српског народа. Једног министра из реда осталих може именовати премијер/предсједник Владе из квоте најбројнијег конститутивног народа. Влада има и премијера/предсједника Владе који има два замјеника, из различитих конститутивних народа, који се бирају из реда министара.

(2) Након потпуне provedбе Анекса 7., најмање 15% чланова Владе мора бити из једног конститутивног народа. Најмање 35% чланова Владе мора бити из два конститутивна народа. Један члан Владе мора бити из реда осталих.

Овим амандманом мијења се члан IV.Б.2.4. Устава Федерације Босне и Херцеговине, који је измијењен Амандманом XII на Устав Федерације Босне и Херцеговине.

АМАНДМАН XLV

Избор Владе

(1) Предсједник Федерације, уз сагласност оба потпре-дсједника Федерације, именује Владу Федерације након консултација са премијером или са кандидатом за ту функцију. Влада Федерације Босне и Херцеговине је изабрана, након што је њено именовање потврдио већином гласова Заступнички дом Федерације. Свако упражњено мјесто попуњава се истим поступком.

(2) Уколико Заступнички дом не потврди именовање Владе, предсједник Федерације у сагласности с потпредсједницима Федерације, а уз консултацију са премијером или кандидатом за ту функцију, поново ће поступити у складу са ставом 1. овог члана.

Овим амандманом мијења се члан IV.Б.2.5.(I) и додаје нови став 2., а досадашњи став 2. постаје став 3.

АМАНДМАН XLVI

Престаје да важи члан IV.Б.2.6. Устава Федерације Босне и Херцеговине.

АМАНДМАН XLVII

У члану IV.Ц.2.6. уводна реченица и тачка а) брише се.

Досадашње тач. б) и ц) постају тач. а) и б).

АМАНДМАН XLVIII

Уставни суд састоји се од девет судија, од којих су најмање по два из реда сва три конститутивна народа и један из реда Осталих.

Овим амандманом мијења се члан IV.Ц.3.9. Устава Федерације Босне и Херцеговине.

АМАНДМАН XLIX

Дистрибуција кључних функција у структури федералне власти

(1) Премијер/предсједник Владе и замјеници премијера/ потпредсједници Владе не могу бити из реда истог конститутивног народа.

Од ниже наведених функција највише двије се могу попунити из реда једног конститутивног народа или из реда осталих:

1. премијер/предсједник Владе
2. предсједавајући Заступничког дома
3. предсједавајући Дома народа
4. предсједник Врховног суда

5. предсједник Уставног суда

6. федерални тужилац.

Овим амандманом иза члана IV.Ц.5.23. додаје се нови наслов IV.Д. и члан IV.Д.1.

АМАНДМАН L

(1) Амандмане на Устав може предлагати предсједник Федерације, у сагласности са потпредсједницима, Влада Федерације, већина делегата у Заступничком дому или већина бошњачких, хрватских и српских делегата у Дому народа.

(2) Предложени амандман усваја се:

(а) у Дому народа простом већином укључујући већину бошњачких, већину хрватских и већину српских делегата;

(б) у Заступничком дому двотрећинском већином заступника.

Овим амандманом замијењује се члан VIII 1. Устава Федерације БиХ.

АМАНДМАН LI

Објављени резултати пописа становништва из 1991. године на одговарајући начин ће се користити за сва израчунавања која захтијевају демографске податке док се Анекс 7. у потпуности не проведе.

Овим амандманом мијења се члан IX.7 Устава Федерације Босне и Херцеговине.

АМАНДМАН LII

Пријелазне и завршне одредбе

Члан 11а.

1. Пропорционална заступљеност у свим јавним органима власти, укључујући и судове

Конститутивни народи и група Осталих ће бити пропорционално заступљени у јавним институцијама у Федерацији БиХ.

Као уставни принцип, таква пропорционална заступљеност ће се базирати на попису из 1991. године, док се Анекс 7. у потпуности не проведе, у складу са Законом о државној служби Босне и Херцеговине. Овај опћи принцип ће се прецизирати ентитетским законима. Ентитетски закони ће утврдити конкретне рокове и регулираће поменути принцип, у складу са регионалном етничком структуром ентитета и кантона.

Јавне институције у смислу овог члана су министарства у Влади Федерације БиХ и владама кантона, опћински органи власти, кантонални и опћински судови у Федерацији Босне и Херцеговине.

Члан 11б.

2. Усаглашавање принципа у вези са кантонима Федерације Босне и Херцеговине

У року од девет мјесеци од усвајања ових амандмана, принципи садржани у овим амандманима примјењују се на кантоне.

У кантонима ће се формирати органи за заштиту виталног интереса, а гарантират ће се минимална заступљеност у погледу кантоналне владе.

Члан 11ц.

3. Дужности дома народа

Од датума усвајања амандмана на Устав Федерације Босне и Херцеговине, Дом народа Федерације Босне и Херцеговине ће се придржавати принципа садржаних у овим амандманима.

Члан 11д.

У року од девет мјесеци од дана усвајања ових амандмана, уставни кантона, закони, други прописи и акти и судска правила бит ће усклађени са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

Члан 11е.

У року од три мјесеца од дана усвајања ових амандмана престат ће се примјењивати одредбе овог устава које се односе на Суд за људска права Федерације Босне и Херцеговине.

Законом ће се уредити питање преузимања послова, опреме, архиве и других средстава, као и радно правни статус упослених у Суду за људска права Федерације Босне и Херцеговине.

Овим амандманом иза члана IX.11. додају се нови чл. 11а., 11б., 11ц., 11д. и 11е.

АМАНДМАН LIII

У члану V. 5.2 ријечи: “двје године” замјењују се ријечима: “четири године”.

АМАНДМАН LIV

У члану VI.3.2 ријечи: “двје године” замјењују се ријечима: “четири године”.

Број 149/02
19. априла 2002. године Сарајево

Високи представник
Wolfgang Petritsch, s. r.